

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002978

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУТД № 363 від 17.09.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мамченко Яна Олександрівна

2. Yana Mamchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6075-1285

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 21-08-2025

Спеціальність за освітою: Технології легкої промисловості

Місце роботи здобувача: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9959

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07, 64.33, 81.95

Тема дисертації:

1. Дизайн військового одягу для льотчиків: еволюція, типології, проектні практики.
2. Design of military clothing for pilots: evolution, typologies, design practices.

Реферат:

1. У дисертації досліджено процес проектування захисного військового одягу для льотчиків у межах міждисциплінарного підходу, що поєднує аспекти дизайну, технологій, ергономіки, матеріалознавства та військової справи. Метою роботи є дизайн сучасного захисного ергономічного комплекту військового одягу для льотчиків, типологізація структури шляхом дослідження розвитку авіаційної техніки, інновацій в матеріалознавстві та технологіях. Об'єкт дослідження – процес проектування льотного комплекту, предмет – його еволюція, типології та проектні практики. Методологічну основу становить системний підхід із застосуванням історико-логічного, порівняльного, типологічного, образно-стилістичного та структурно-аналітичного методів. Висвітлено проблематику термінологічного апарату в галузі дизайну військового одягу, окреслено особливості терміносистеми в міждисциплінарному контексті. Узагальнено і систематизовано історичні етапи розвитку авіаційного оснащення та його вплив на дизайн військового одягу. Виокремлено архетиповий образ військового льотчика та описано знакові елементи його візуальної ідентичності. Систематизовано типологічну структуру комплекту льотчика, проаналізовано його складові та

їх взаємосумісність. Розроблено класифікацію багатоколірних камуфляжних принтів та охарактеризовано художньо-колористичне оформлення захисних виробів військових льотчиків. Запропоновано системний теоретико-методологічний підхід до дизайн-розробки захисного комплекту для льотчика військової авіації, що дозволяє сформулювати специфічні вимоги до комплекту та його структури, обґрунтувати характеристики його складових на етапі дизайн-розробки. Наочно представлено інформаційну базу складових композиційно-конструктивних елементів військового одягу, що можуть бути використані при проектуванні нових високоефективних та естетичних сучасних виробів. Сформульовано перелік перспективних напрямів удосконалення комплекту, зокрема шляхом впровадження інноваційних матеріалів. Практична значущість підтверджена впровадженням результатів у навчальний процес Київського національного університету технологій та дизайну та у виробництво (ТОВ «Укртекстиль», м. Київ). Отримані результати можуть бути використані у практиці конструкторів швейних підприємств, дизайнерів військового одягу та в освітній сфері.

2. The dissertation investigates the process of designing protective military clothing for pilots within an interdisciplinary approach that combines aspects of design, technology, ergonomics, materials science, and military affairs. The work aims to design a modern protective ergonomic set of military clothing for pilots and the typology of its structure by studying the development of aviation technology and innovations in materials science and technology. The object of the research is designing a flight set, and the subject is its evolution, typologies, and design practices. The methodological basis is a systematic approach using historical and logical, comparative, typological, figurative stylistic, and structural-analytical methods. The issues related to the terminological apparatus in the field of military clothing design are highlighted, and the features of the terminological system in an interdisciplinary context are outlined. The historical stages of the development of aviation equipment and its influence on the design of military clothing are summarized and systematized. The archetypal image of a military pilot is identified, and the iconic elements of their visual identity are described. The typological structure of the pilot's kit is systematized, and its components and their compatibility are analyzed. A classification of multi-colored camouflage prints is developed, and the artistic and coloristic design of protective products for military pilots is characterized. A systematic theoretical and methodological approach to designing and developing a protective kit for a military aviation pilot is proposed, which allows for the formulation of specific requirements for the kit and its structure and substantiates the characteristics of its components at the design development stage. An information base of the components of the compositional and constructive elements of military clothing is presented, which can be used in the design of new, efficient, and aesthetic modern products. A list of promising areas for improving the kit is formulated, notably by introducing innovative materials. The practical significance is confirmed by implementing the results in the educational process of the Kyiv National University of Technologies and Design and in the production process of Ukrtextile LLC (Kyiv). The obtained results can be used in the practice of clothing enterprise designers, military clothing designers, and in the educational sphere.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Остапенко Н., Колосніченко О., Очеретна Л., Токар Г., Рубанка А., Мамченко Я. Адаптивні текстильні вироби: засоби з'єднання та їх особливості. *Art and design*. 2021. № 4(16). С. 53-65. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2021.4.5>

- 2. Остапенко Н., Мамченко Я. Вироби спеціального та військового призначення: формотворчі та конструктивні особливості. Art and design. 2023. № 2(22). С. 196-213. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2023.2.17>
- 3. Олійник Г., Рубанка А., Мамченко Я., Остапенко Н., Кузьменко В. Текстильно-галантерейні вироби: асортимент, призначення та показники якості. Art and Design. 2024. № 3(27). С. 243-255. DOI: <https://doi.org/10.30857/2617-0272.2024.3.20>
- 4. Остапенко Н., Мамченко Я. Одяг та текстильні вироби військового призначення: понятійно-термінологічні аспекти. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. № 81. Т. 2. С. 80-89. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-2-11>
- 5. Tokar H., Rubanka A., Mamchenko Y., Vesela J., Ostapenko N., Kolosnichenko M. Systematization of varieties of sewing fittings for protective clothing of aviation military personnel. Středoevropský věstník pro vědu a výzkum. 2021. Vol. № 4. P. 187-203. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15396371>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Остапенко Наталія Валентинівна
2. Nataliia V. Ostapenko

Кваліфікація: д. т. н., професор, 05.18.19

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3836-7073

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57191843580>;
<https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAP-2577-2021>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Яковець Інна Олександрівна

2. Inna O. Yakovets

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5069-5857

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Черкаський державний технологічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05390336

Місцезнаходження: бульвар Шевченка, буд. 460, Черкаси, Черкаський р-н., 18006, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кара-Васильєва Тетяна Валеріївна

2. Tetyana V. Kara-Vasyleva

Кваліфікація: д. мист., к. мист., професор, 17.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417006

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єжова Ольга Володимирівна

2. Olha V. Yezhova

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5920-1611

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57200291293>;

<https://www.webofscience.com/wos/author/record/B-7555-2018>;

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=GEKtmb0AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косенко Данило Юрійович

2. Danylo Y. Kosenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, буд. 2, Київ, 01011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кротова Тетяна Федорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кротова Тетяна Федорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Букорос Тетяна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна